

Mötesanteckningar Natur & friluftsråd 7/10-20 kl 18-21

Plats: Friluftscentrum Södra Berget, utomhus

Kultur- och fritidsförvaltningen (KoF)	Anders Erlandsson, Henrik Lindén, Lars-Erik Återgård, Vincent Arvidsson
Miljökontoret (MK)	Helena Brus, Jens Löfgren
Sundsvalls Orienterings Klubb (SOK)	Ingrid Wiklander Nylander
Studieförbundet och Sundsvalls stigcyklister	Tobias Lindberg
STF	Anders Norberg och Maj Johansson
Birdlife Medelpad	Jan Lindström
Friluftsförbundet Sundsvall	Bosse Westerlind
Mingen Skrängstasjöns intresseförening Friluftsförbundet Njurunda	Lotte Nord
Friluftsförbundet Njurunda	Hans Sundgren
Länsstyrelsen	Jean Esselström

1. Dynamo Sundsvall – ett terrängcykelprojekt på rull

Vincent Arvidsson leder projekt Dynamo. För att lyckas på bästa sätt samverkar projektet med konsulter från Sweden Mountainbike för att skapa en så hållbar arena som möjligt, både ur sociala och fysiska perspektiv.

Historien till cykelutvecklingen kommer från USA och off road cyklingen under 90-talet, något som Sundsvallscyklisterna anammade. Vi har tidigare haft ett förbud mot cykling i motions- och elljusspårarna, men 2017 hävdes förbudet. På senare tid har Sundsvallscyklisterna också utvecklat banor vid LV5 med stöd från kommunen.

Cykelvasan har gjort ett uppsving för terrängcykling i början av 2000-talet. De senaste 10 åren har en kraftig teknikutveckling skett med fatbikes, elcyklar, heldämpade cyklar, mm.

Rapport tillväxtverket under 2017 som visade att cykling är den snabbast växande grenen inom naturturismen, med stor möjlighet till affärsutveckling.

Fler föreningar bildas under de senaste åren. Sundsvalls stigcyklister har ungefär 100 aktiva medlemmar, men ca 1500 medlemmar i Facebookgruppen. Alnö Race Team, cykelfrämjandet och Sundsvalls slalomklubb är andra.

2018 genomfördes en förstudie för att se hur vi kan utveckla terrängcykling.

2019 beviljades medel från Tillväxtverket samt från Regionen, totalt 11 miljoner kronor.

Idag finns i anslutning till Södra Berget en Bike park med downhillcykling i slalombacken, MTB-banor vid Lv5, befintligt stigsystem på trailforks, påbörjat bygge av led i Sidsjöbacken. Den påbörjade leden i Sidsjöbacken kommer att färdigställas och fungerar både för cykling sommartid, och för utförsåkning vintertid.

Organisation och delprojekt:

4 delprojekt. Arenabygge, Affärsutveckling, Information och marknad, Följeforskning. Arbetet startade i januari 2020, och avslutas i februari 2023.

En terrängcykelarena

Det är ej liftburen cykling som anläggs. Det innebär att man måste bygga på ett visst sätt. Det betyder mycket nerför först och sedan uppför tillbaka. För att det ska upplevas roligt så krävs det att även uppförscyklingen anläggs på ett särskilt sätt där backarna inte är alltför branta.

Arenan kommer innehålla motionspår, teknikområde, flowleder, endurostigar, utsiktsled och XC-led. Tre pumptracks ingår också, men de byggs i stadsnära miljöer. Allts ska vara klart 2022.

Arenabygge, Milstolpar

Motionsbanor	- klart 2020-10-30
Teknikområde, flowleder och endurostig	- klart 2021-10-30
Utsiktsled, XC-led och pumptracks	- klart 2022-10-30

Dessa revideras då arbete med bandesign visar att det är bättre med ett annat upplägg. Förslaget är att börja med Teknikområde, utsiktsled och flowleder.

Arenakrav

Samexistera med befintliga verksamheter
Att den smälter in i miljön, litet intrång i miljön
Upplevelserik, lekfull cykling (äventyr!)
En arena som lockar besökare från hela landet

Så litet intrång i miljön som möjligt, använda befintligt leddsystem och arbeta med små maskiner och för hand. De ska följa naturens variationer, samt att det är erfarna ledbyggare som deltar i anläggandet. Byggtekniker som gör lederna hållbara i längden. Vi använder befintlig förna för återtäckning.

Kartan med zoner av Södra Bergets friluftsområde ligger som grund för var de olika banorna dras. Erfarna konsulter är upphandlade för att hjälpa till med bandesign och projektering. Företaget heter Sweden mountainbike och har jobbat tidigare ibland annat Falun.

Befintliga verksamheter drar ca 300 000 besökare i dagsläget. Oro finns över konflikter. Att cyklister tar över och inte visar hänsyn. Måste vi ha skyltar med förhållningsregler? Tanken med att inrymma cyklingen i samma område som övrig friluftsverksamhet är att vi ska träffas och umgås, och på så sätt se varandra och få förståelse för varandras verksamheter.

Rådets medlemmar uttrycker att det förekommer konflikter mellan olika friluftsutövare, bland annat cyklister och vandrare. Förslaget är att vara tydlig med vilka regler som gäller.

Målgrupper – besökare

Den inbitne cyklisten, motionären, semestrande barnfamiljer. Kan komma att komma cykeluthyrning.

Ekonomi

Total finansiering: 19,9 Milj
varav

Europeiska regionalfonden: 9,2 Milj

Sundsvalls kommun: 7,1 Milj

Region Västernorrland: 1.9 Milj

Övrig offentlig finansiering: 1.1 Milj

Privat finansiering: 0.7 Milj

Mål med projektet

10 km nya flowbanor av främst blå karaktär

3,5 km nya XCO-banor för träning och tävling

20 km nya motionsbanor

En skills arena

3 pumptracks i stadsmiljö

100 lokala besökare per dag mellan maj och september

10% fler aktiva i cykelföreningarna

20 företag har fått god kännedom av vad terrängcyklingen och dess utövare söker för service och upplevelser.

Flertalet paketalösningar för besökaren har tagits fram.

Ett företagskluster inom besöksnäringen kopplad till terrängcykling.

En samlad plats för marknadsföring av terrängcykling och dess aktörer.

Nära relationer med närliggande terrängcykeldestinationer för erfarenhetsutbyte och marknadsföring.

5 nya företag kopplade till projektet

10 nya arbetstillfällen kopplade till projektet

Ökat antal gästnätter med 3%

Minst ett etablerat uthyrningsföretag

En cykelrelaterad omsättning hos företagen om minst 15 mnkr/år
4 evenemang under projektperioden

Bandesign

Ett utkast till sträckningar av cykelleder redovisades. Arbete pågår och justeringar sker fortlöpande utifrån synpunkter och behov som framkommer i dialogen med olika parter.

Synpunkter

Bra om vi tar lärdom av tidigare projekt som gjorts längre söderut där de är mer i framkant. Vad har konflikterna varit? Järsvö, Falun mfl.

Hur upplevs cyklister i naturen på stigar?

Cyklister kan upplevas som lite respektlös mot andra i spåren. Det är bra att varna med ringklocka. Ringklocka ska alltid finnas på en cykel!

En annan sak att tänk på är att fråga fastighetsägare om det är ok skylta/annonsera lederna som cykelleder.

Trailforks är en app där användarna kan bidra genom att beskriva olika stigar och gradera dem för vandring och cykling. Ungefär som en wikipedia för leder. Den används flitigast av cyklister och i Sundsvall så är det Sundsvalls stigcyklister som administrerar den.

Diskussioner om huruvida det är ok att kartera och markera stigar i en app. Fördelen är att vi tillsammans kan hjälpa till att informera varandra om bra utflyktsställen. Nackdelen är att det kan uppfattas som en ”anläggning” som saknar markägaravtal, och att markägaren kan reagera ifall det styr många besökare till en viss stig.

En annan app som styr motionärer är Strava, där användarna kan skapa ”segment”, sträckor i terrängen, som man sedan tävlar på att få bäst tid på. Det kan också kanalisera motionärer och dessutom medföra att många har bråttom och kanske brister i uppmärksamhet och lyhördhet.

Det är ännu inte beslutat hur driften av banorna ska finansieras. Antingen via skattemedel, eller genom avgift. Synpunkt att det är exkluderande om det blir avgift, särskilt om den blir hög.

2. Vattenvårdsprojekt Vikarns avrinningsområde

Jens Löfgren som ansvarar för projektet berättar att det är ett flerårigt projekt tillsammans med länsstyrelsen för Vikarns avrinningsområde samt även för några kustmynnande vattendrag.

Bakgrunden är att det historiskt skett bland annat flottledsrensning som påverkat vattendragen negativt för fiskar och andra vattenlevande organismer. Även dåligt lagda vägtrummor och dammar har påverkat vattendragen negativt.

Syftet med projektet har varit att återskapa naturliga habitat för fisk och andra vattenlevande organismer och att genomföra restaurering i vattendrag och ta bort vandringshindren.

Målet är att arterna öring, flodpärlmussla, flodkräfta, flodnejonöga och ål ska få förbättrade livsmiljöer och kunna återhämta sig.

Hur lång tid tar det för återhämtning?

Svårt att säga. Men alla förbättringar möjliggör för återhämtning direkt.

Före

Efter

Exempel på hur det kan se ut efter att en fors har restaurerats. Man för tillbaka stenar och död ved till vattendraget för att bli så naturligt som möjligt.

3. Integrationsprojekt Nacksta

En lyckad prova-på dag genomfördes vid Sidsjön 10 oktober. Där fanns möjlighet att prova fiske, få information om allemansrätten, få en kort introduktion till orientering och baka pinnbröd.

En liten grupp av ungdomar kommer åka till Mid Sweden Adventure under hösten med ledning av Selångers scoutkår.

4. LONA-projekt

Snart dags att söka LONA-projekt. Någon som vill driva ett sådant under 2021?

5. Aktuellt hos föreningarna

STF

Som medlem får man rabatt på SJ. Tåg Stockholm-Narvik har de 15% rabatt

SOK

Hittaut pågår oktober ut

Friluftsförbundet Njurunda

Har 10% rabatt på SJ

Sug efter vandringar. Friluftsförbundet planerar för fler aktiviteter under hösten.
Snöskovandringar planeras under vintern
Bergfotstugan är nästan klar.
Bergfotsleden är en ny vandringsled som går från Bergfotsstugan till toppen av Nolbykullen
Många ledare som varit med länge och gärna fortsätter.

Friluftsförbundet Sundsvall

Ökat intresse men inte fler deltagare pga maximerat antal per tillfälle.
Prova-på i mars/april.
Diskussion hur man engagerar fler ledare.

Studieförbundet

Håller koll på Friluftslivets år, och att kunna samverka i det arbetet.
Har två större tältkåtor 8-manna för utlån.
Har annan utrustning för utlån tex fiskeutrustning.

Stigcyklisterna

Deltar i projekt Dynamo.
Har sina onsdagscyklningar samt tisdagscyklning för tjejer

Birdlife Medelpad

Ringmärkning har pågått under hösten.
Har haft en exkursion till Åstholmen ute på Åstön.
Innemöten kommer fortsätta under hösten fram till våren.

6. Information från kommunen

Neddragningar 27,7 miljoner på Kultur och fritidsnämnden

2 miljoner för Friluftsenheten

Nämndsbeslut att Naturskolan läggs ned. Konsekvensbeskrivning kommer tas fram.

Nedläggning av båthamnen i centrum utreds.

Ytterligare neddragningar kommer också att krävas.

Rådet kommer vara att informeras om besluten om neddragningar.

7. Övriga frågor

Inga övriga frågor

8. Kommande möten

Nästa möte 24 november. Beroende på hur pandemin utvecklas och vad vi har på dagordningen, så blir det antingen utomhus eller digitalt. Vi vet några föreningar som inte ville medverka vid kvällens möte, men hade varit med om det varit digitalt.

Kommande preliminära möten: 20 januari, 16 mars, 19 maj